

Inställning och ställningstagande till illegal nedladdning av film

JOEL ARNKVIST

**KTH Datavetenskap
och kommunikation**

Inställning och ställningstagande till illegal nedladdning av film

J O E L   A R N K V I S T

Examensarbete i medieteknik om 15 högskolepoäng
vid Programmet för medieteknik
Kungliga Tekniska Högskolan år 2011
Handledare på CSC var Pernilla Josefsson
Examinator var Johan Stenberg

URL: [www.csc.kth.se/utbildning/kandidatexjobb/medieteknik/2011/
arnkvist_joel_K11035.pdf](http://www.csc.kth.se/utbildning/kandidatexjobb/medieteknik/2011/arnkvist_joel_K11035.pdf)

Kungliga tekniska högskolan
Skolan för datavetenskap och kommunikation

KTH CSC
100 44 Stockholm

URL: www.kth.se/csc

Sammanfattning

Illegal nedladdning av film dvs. nedladdning av upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd är ett vanligt förekommande företeelse, speciellt bland unga vilket gör att intäkter för upphovsmän och andra i distribueringskedjan uteblir. Nedladdning på detta sätt är i Sverige olagligt sedan år 2005 men det förekommer fortfarande i stor utsträckning.

I denna uppsats undersöks inställning och ställningstagande till illegal nedladdning av film och varför det är så pass accepterat, i det här fallet bland medieteknikstudenter vid Kungliga Tekniska Högskolan som målgrupp.

Uppsatsen är användarcentrerad och går igenom kringliggande faktorer som påverkar människor inställning och ställningstagande till illegal nedladdning av film.

Undersökning består av en enkätundersökning och intervjuer utförda inom målgruppen. Resultaten av undersökningen visar att det finns en rad betydelsefulla orsaker till varför illegal nedladdning av film sker och gör att individen vill använda sig av det, att det finns en hel del problematik kring lagstiftningen samt att det finns en rad bakomliggande skäl till varför illegal nedladdning av film sker och har gjort det möjligt. Dessa visar sig tillsammans ha format en slags norm som säger att det är okej att ladda ner film trots att det är olagligt.

Abstract

Illegal downloading and file sharing of copyrighted movies is a common phenomenon, especially among people who are in their twenties. This means film makers and others in the distribution chain will lose revenue. Downloading of movies in this way has been illegal in Sweden since 2005 but is still becoming more and more common among people.

In this bachelor thesis, opinion and attitudes regarding illegal downloading of movies will be examined. In this case the study was carried out on students studying media technology at the Royal Institute of Technology. The thesis is user-centered and goes through surrounding factors that could have an influence on people's opinion and attitude on illegal downloading.

The study in this thesis consists of a survey and interviews conducted in the selected target group. Results from the survey conclude that there are a number of important reasons to why illegal downloading of movies occurs and it explains why the individual wishes to use it. It also shows that there are a number of issues with the legislation concerning illegal downloading of movies. It also concludes that there are some underlying reasons to why illegal downloading of movies takes place and how they have made it possible.

This has together made illegal downloading of movies a common phenomenon and made so many people to think it is okay to make use of illegal downloading even though it is illegal.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.1.1 Svensk upphovsrätt.....	5
1.2 Frågeställning	6
1.3 Syfte.....	6
1.4 Avgränsningar.....	6
2. Teori.....	7
2.1 Teknik.....	7
2.1.1 Peer to peer (P2P).....	7
2.1.2 Bit torrent.....	7
2.1.3 DVD	7
2.1.4 Blu-ray.....	7
2.2 Tillgänglighet.....	8
2.2.1 Alternativa tjänster	8
2.2.1.1 Vodder.....	8
2.3 Svensk lagstiftning.....	8
2.3.1 Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk	8
2.3.2 Lag (2005:359) (Förbud mot nedladdning av upphovsrättsskyddat material).....	9
2.3.3 Lag (2009:109) (IPRED).....	9
2.4 Privatkopiering.....	9
2.5 Tidigare undersökningar (i kronologisk ordning).....	9
2.5.1 Synovate Sweden.....	10
2.5.2 Bonver AB.....	10
2.5.3 Mediamätning i Skandinavien	10
2.5.4 Mediavision	10
2.5.5 Statistiska centralbyrån.....	10
2.6 The Pirate Bay.....	10
2.7 Privatpersoner fällda för fildelning i Sverige.....	11
2.7.1 26-årig man dömd, Göteborg.....	11
2.7.2 31-årig man dömd, Linköping	11
2.7.3 26-årig man dömd, Uppsala.....	11
2.7.4 Man i 30-års åldern gripen för fildelning, Gävle	11
3. Metod	12
3.1 Val av målgrupp.....	12
3.2 Val av undersökningsmetoder	12
3.3 Enkätundersökning.....	12
3.4 Intervjuer.....	14
3.5 Genomförande.....	14
4. Resultat	15
4.1 Enkätundersökning.....	15
4.2 Intervjuer.....	17
4.2.1 Intervjuperson nr 1.....	17

4.2.2 Intervjuperson nr 2.....	18
4.2.3 Intervjuperson nr 3.....	19
5. Analys.....	20
5.1 Metodkritik/svårigheter med undersökningen.....	20
5.2 Metodanalys.....	20
5.3 Enkät och intervjuer.....	21
5.3.1 Orsaker till nedladdning.....	21
5.3.2 Benägenhet att inte följa lagstiftningen.....	22
6. Diskussion.....	24
6.1 Bakomliggande skäl som ligger till grund för orsakerna till illegal nedladdning av film.....	24
6.2 Illegal nedladdning kontra stöld och lagstiftning.....	25
6.3 Reflektion.....	25
7. Slutsats.....	27
7.1 Förslag till fortsatt arbete.....	27
8. Källförteckning.....	28
9. Bilagor.....	31
9.1 Intervjuer.....	31
9.1.2 Person nr 1:.....	31
9.1.3 Person nr 2:.....	32
9.1.4 Person nr 3:.....	34
9.2 Enkät.....	37

1. Inledning

I det inledande kapitlet av denna uppsats presenteras bakgrunden till den frågeställning som görs i uppsatsen.

Förekomsten av nedladdning, bakgrundsfakta och statistik tas upp kortfattat.

Lagstiftning gällande nedladdning och fildelning tas upp övergripande men konkret.

Efter det följer uppsatsens frågeställning, syfte och de avgränsningar som är gjorda kring arbetet. Därefter följer uppsatsens upplägg.

1.1 Bakgrund

Illegal fildelning är ett vanligt förekommande fenomen i Sverige och det finns flera lagar som förbjuder det på olika sätt. Flera större trackers (fildelningstjänster) har blivit anmälda och en fälld för detta i tingsrätten.

Fildelning är dock fortfarande vanligt, speciellt bland unga.

En anledning till att det är så vanligt beror på att så många användare (nedladdare) efterfrågar och använder det.

Det finns dock alternativa tjänster på nätet som syftar till att streama film lagligt och på så sätt låta användare ta del av samma material som de kanske annars skulle laddat ner.

I Sverige finns världens största tracker The Pirate Bay som kopplar samman klienter världen över för fildelning. Mediavision har nyligen gjort en undersökning som visar att en halv miljon 15–74-åringar i Sverige har använt någon illegal streamingtjänst för att komma åt filmer. (Häger J, 2010) Utgångspunkten i min uppsats är därför som min hypotes redan från början var och som ett flertal undersökningar visar på att: många unga och studerande tycker det är okej och accepterat att ladda ner upphovsrättsskyddat material trots att det är olagligt.

1.1.1 Svensk upphovsrätt

I Svenska upphovsrättslagen ingår upphovsrätt för filmverk i 70 år från det att den skapats. Kopiering (så kallad piratkopiering) av upphovsrättsskyddat material är alltså inte tillåtet enligt denna lagstiftning. Brott mot denna lag kan ge fängelsestraff. (SFS, 1960:729)

Det är sedan år 2005 olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddat material från internet och sprida det vidare. (SFS, 2005:359)

IPRED-lagen som kom år 2009 gör det även möjligt för rättighetsinnehavaren av en film att begära information av internetleverantörerna om någon som påstås ha gjort upphovsrättsintrång enligt upphovsrättslagen. Ipred-lagen är avsedd att användas mot personer som har laddat upp material eller laddat ner ett flertal filer. (SFS, 2009:109) Det finns dock ingen klar gräns för hur mycket man då ska ha laddat ner och om det bara gäller någon enstaka fil anses ofta integritetsintresset överväga så att uppgifterna inte lämnas ut. Personen kan bli polisanmäld om brottsligheten är omfattande.

1.2 Frågeställning

Trots lagstiftning som finns mot nedladdning och att det kan anses som bristande moral att ladda ner är det trots allt många, framförallt unga och studerande som fortfarande gör det. Det har på något sätt blivit en norm att det är okej att illegalt ladda ner film och det verkar okej att dela med sig, till och med i undersökningar att man gör det.

Nedladdning verkar på så sätt mer accepterat än andra olagligheter (Lindström, 2006). Därav blir uppsatsens huvudsakliga frågeställning:

Hur kommer det sig att illegal nedladdning av film är så pass accepterat bland högskolestudenter?

1.3 Syfte

Denna uppsats syftar till att ge en bild av varför illegal nedladdning av upphovsrättsskyddad film sker i så stor utsträckning som det gör ur ett användarperspektiv och om användarna medvetet delar med sig av filmerna de laddar ned.

Undersöka högskolestudenters inställning och ställningstagande till nedladdning.

Ta reda på vilka incitament det finns till nedladdning och hur vanligt det är samt anledningar till varför det förekommer bland svenska högskolestudenter

Uppsatsen förklarar och beskriver ämnet och syftar till att sammanfatta och dra slutsatser kring förekomsten av problemet med illegal nedladdning.

Ta reda på om nedladdning är mer okej än andra olagligheter och hur det kommer sig.

Denna uppsats tar även upp begrepp som kan hjälpa till och ge möjlighet till vidare studier kring moral, elektronisk stöld samt hjälpa till att förstå sig på användarna för att förslagsvis kunna göra alternativa tjänster mer attraktiva.

1.4 Avgränsningar

Denna uppsats kommer inte gå in djupare på det juridiska bakom det hela utan mer ge en syn på varför illegal nedladdning av film är så pass accepterat ur ett användarperspektiv.

I denna uppsats undersöks studerande på medieteknikprogrammet vid Kungliga Tekniska högskolan i Sverige och deras inställning och ställningstagande till nedladdning eftersom nedladdning är vanligast förekommande bland unga studerande samt att det är en intressant målgrupp för ämnet. (KTH, 2011)

Dessa avgränsningar har gjorts pga. tids- och resursbrist.

2. Teori

I det här kapitlet kommer teorin bakom illegal nedladdning tas upp. Tillgängligheten tas upp samt vad det finns för olika tekniker, hur de har utvecklats och därmed möjliggjort illegal nedladdning och delning av film. Svensk lagstiftning kring ämnet tas också upp. En genomgång av tidigare undersökningar kring illegal nedladdning under de senaste 5 åren görs.

2.1 Teknik

Genom åren som gått har folk fått allt snabbare bredbandsuppkopplingar och i takt med det har det också gått snabbare att ladda ner saker från Internet. På samma sätt har möjligheterna för vad man kan ladda ner inom en rimlig tidsram blivit större varpå utbudet på innehåll hela tiden har utökats.

Man kan säga att illegal nedladdning av upphovsrättsskyddat material tog fart på riktigt runt millennieskiftet i och med Napster som var ett "peer to peer" -nätverk för fildelning av musik. Napster hade över 1,5 miljoner samtida användare. (Mennecke, 2008) Efter detta kom även otaliga kända peer to peer nätverk för fildelning av större filer såsom filmer.

När folk började få tillräckligt snabba uppkopplingar för att kunna ladda ner filmer utvecklades nya tekniker såsom BitTorrent vilket t.ex. The Pirate Bay använder sig av. The Pirate Bay är en svensk tracker med över 21 miljoner samtida användare vilket gör den störst i världen.

(The Pirate Bay, 2011)

Ordet fildelning är en term som omfattar delning av filer över alla typer av nätverk och det kan användas för att beskriva överföring av en fil från en dator till en annan.

2.1.1 Peer to peer (P2P)

Peer to peer beskriver ett nätverk för fildelning där användarna kopplas ihop med hubbar och de filer som användaren vill komma åt ligger lokalt ute på andra användares datorer. När en användare efterfrågar en film från en tracker hämtas en torrentfil som startas i ett program som kopplar ihop persons dator som har efterfrågat film med andra användare som filmen finns att ladda ner ifrån. (Johansson & Silac, 2006)

2.1.2 Bit torrent

Bit torrent är inget nätverk utan ett protokoll som beskriver hur filer delas, överförs och lagras. Inom protokollet finns peer to peer nätverk med hubbar. Bit torrent gör det således möjligt att söka efter innehåll hos en trackersida som till exempel The Pirate Bay. (Mennecke, 2008)

2.1.3 DVD

De flesta DVD-filmer som säljs är ofta krypterade med ett system som heter Content Scramble System. Krypteringssystemet är framtaget för att skydda filmerna från att kopieras av konsumenter.

(DVD Copy Control Association, i.d)

2.1.4 Blu-ray

Alla Blu-ray filmer är skyddade av flera krypteringssystem som syftar till att förhindra att olagliga kopior av filmen görs.

(Blu-ray Disc Association, i.d), (Blu-ray Disc Association, 2010)

2.2 Tillgänglighet

Fram till bara för några år sedan så var man tvungen att gå på bio eller köpa en film på videoband om man var ute efter en speciell film och då var man samtidigt bunden till det utbud som fanns i den videobutiken man besökte.

Idag är en dator med en internetanslutning något som de allra flesta av oss har i sina hem. 98 % av studerande 16-74 år uppges ha en dator i hemmet och 97 % av dessa har tillgång till internet hemma. (SCB, 2010) Dels behöver många en dator som arbetsverktyg på olika sätt och som informationskälla men det faktum att man idag får en dator så pass billigt som klarar av att spela upp högupplöst film tillsammans med en snabb internetuppkoppling öppnar upp för möjligheter att också snabbare få tillgång till film.

2.2.1 Alternativa tjänster

I och med att tillgängligheten för datorer, internet och därmed möjligheterna till att ladda ner film hela tiden ökar så har det givetvis uppkommit flertalet alternativa tjänster för att se film via internet genom streaming vilket innebär uppspelning av filmen samtidigt som den överförs över internet till mottagarens dator. Dessa tjänster har alltid tenderat att komma efter att fildelningsnätverk gjort nedladdning möjligt. Det finns olika tjänster för detta i Sverige, betaltjänster och reklamfinansierade. De representerar ett lagligt alternativ till att se på film via internet.

2.2.1.1 Voddlar

Voddlar grundades år 2009 och är en svensk video on demand-tjänst som har funnits tillgänglig på internet sedan år 2009. Voddlar tillhandahåller filmer och tv-serier – både svenska och utländska och 80 % av utbudet är gratis för användaren att titta på gentemot att användaren exponeras för reklam som i sin tur finansierar tjänsten. En viss del av utbudet är även betalfilm där användaren betalar ca: 30 kr per film och då får tillgång till den i 24 timmar. För att kunna se filmer via voddlar krävs en stabil internetuppkoppling på 3,5 Mbit/s. (Sjöman, 2011)

2.3 Svensk lagstiftning

Den Svenska lagstiftningen kring nedladdning är ganska ny och tillägg till den ursprungliga upphovsrättslagen har gjorts under de senaste åren. Denna lagstiftning borde rimligtvis ha påverkat folks inställning till nedladdning av upphovsrättsskyddat material.

2.3.1 Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Lagen om upphovsrätt är från år 1960 och innefattar upphovsrätt för filmverk i 70 år från det att filmverket skapats. (SFS, 1960:729)

Kopiering av upphovsrättsskyddat material och offentliggörande av detta är alltså inte tillåtet enligt denna lagstiftning. Brott mot denna lag kan ge fängelsestraff. I denna lag finns två tillägg som har gjorts år 2005 respektive år 2009 gällande nedladdning som vi ska titta närmare på:

2.3.2 Lag (2005:359) (Förbud mot nedladdning av upphovsrättsskyddat material)

Denna lag trädde i kraft den 1 juli 2005 och innehåller ett antal tillägg varpå det mest relevanta för den här uppsatsen är:

Det är förbjudet att utan samtycke från upphovsmannen kringgå någon form av digital, analog eller teknisk spärr såsom kryptering för framställning av ett upphovsrättsskyddat verk eller kringgå denna för att kunna se på verket.

Det är förbjudet att utan samtycke från upphovsmannen tillhandahålla tjänster som huvudsakligen syftar till att möjliggöra, underlätta eller kringgå en teknisk en sådan teknisk åtgärd.

Det är förbjudet att utan samtycke från upphovsmannen förfoga över ett upphovsrättsskyddat verk eller ett exemplar av verket där någon form av spärr såsom kryptering avlägsnats.

Den som uppsåtligen bryter mot något av detta kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. (SFS, 2005:359)

2.3.3 Lag (2009:109) (IPRED)

Denna lag trädde i kraft den 1 april 2009 och ger den som misstänker att en person har gjort sig skyldig till nedladdning av upphovsrättsskyddat material möjlighet att få uppgifter om denna person:

Om sannolika skäl finns för att någon har gjort sig skyldig till överträdelse gällande Lag (2005:359) kan domstolen besluta att information om ursprung och distributionsnät såsom namn och adress till producenter samt personer som innehaft materialet eller tillhandahållit tjänsterna ges till den sökande. (SFS, 2009:109)

2.4 Privatkopiering

Regeringen räknar med att det har blivit vanligt att kopiera upphovsrättsskyddat material för privat bruk i familjen och de närmsta vännerna och inför därför privatkopieringsersättning.

I samband med att Lag (2005:359) trädde i kraft infördes även en avgift som kraftigt höjde priset på tomma cd- och DVD-skivor.

En liknande avgift för externa hårddiskar och USB-minnen väntas träda i kraft den 1 juni 2011.

Privatkopieringsersättning betalas av företag som tillverkar, importerar och säljer de olika typerna av lagringsmedier som man kan spela in film på. Detta påverkar givetvis priset på dessa lagringsmedier för slutkund. (Copyswede, 2011), (Dimestam, 2011)

2.5 Tidigare undersökningar (i kronologisk ordning)

Under de senaste åren har debatten kring nedladdning av upphovsrättsskyddat material och då inte minst film varit aktiv. Den har handlat mycket om lagstiftning kring ämnet och den har påverkats av stora händelser med anknytning till nedladdning. Det finns flera studier som tydliggör detta från de senast gångna åren.

2.5.1 Synovate Sweden

Sydsvenskan lät göra en Temo-undersökning år 2006 innan riksdagsvalet som visade att 77 % av förstagångsväljarna ansåg att det var okej att ladda ner filer från nätet även om det är olaglig, 38 % av dem höll med helt och hållet och 39 % höll delvis med. Mätningen ansågs förvånande eftersom människor sällan erkänner att de tycker att olagligheter är okej ens i opinionsmätningar.

(Lindström, 2006)

2.5.2 Bonver AB

Efter införandet av IPRED-lagen ökade användning av de lagliga alternativen till att ladda ner film. Företaget Bonver som är videodistributör till drygt 1500 videobutiker i landet distribuerade 20 % fler köpdvd:er i september 2009 efter att IPRED-lagen införts jämfört med samma månad året innan. Detta kan ses som ett av de starkaste tecken på att IPRED-lagen fungerade – i alla fall kortvarigt.

(Håkansson, 2009)

2.5.3 Mediamätning i Skandinavien

En studie som MMS Mediamätning i Skandinavien har gjort visar att andelen människor mellan 16-65 år som tyckte att det var stöld att ladda ner upphovsrättsskyddat material sjönk från 38 % år 2008 till 30 % år 2009.

Bland män i åldern 16-25 år såg endast 20 % det som stöld att ladda ner upphovsrättsskyddat material såsom film. I samma studie uppger 57 % av 16-65 åringarna att de inte tycker att det finns några bra alternativ till illegal nedladdning.

(Almer S. 2009)

2.5.4 Mediavision

I en undersökning från Mediavision gällande fjärde kvartalet 2009 om illegal fildelning svarar över en halv miljon 15-74-åringar att de använt någon illegal streamingtjänst för att komma åt filmer eller TV-program. Mediavision bedömer att den illegala konsumtionen av rörlig bild idag är på samma nivå som före Iprd-lagen eller t o m något högre.

(Häger, 2010)

2.5.5 Statistiska centralbyrån

I en undersökning från statistiska centralbyrån 2010 använde över 1,4 miljoner människor fildelningsprogram i Sverige. Vanligast förekommande är det i åldersgruppen 16-24 år där totalt 45 % har använt fildelningsprogram för att utbyta filmer och musik på internet. Vad gäller sysselsättning så är det vanligast förekommande bland studerande där totalt 37 % har använt fildelningsprogram för fildelning eller nedladdning av filmer, musik etc. på internet.

(SCB, 2010)

2.6 The Pirate Bay

The Pirate Bay är en svensk tracker som tillhandahåller en sökfunktion för sökning av torrent-filer och ser till att användare kopplas ihop så att upphovsrättsskyddat material kan delas mellan användare.

The Pirate Bay är med sina drygt 30 miljoner användare världens största fildelningstjänst som använder fildelningsprotokollet Bittorrent. (The Pirate Bay, 2011)

The Pirate Bay hävdar att det man gör inte är olagligt eftersom man inte tillhandahåller det upphovsrättsskyddade materialet i sig utan bara torrentfiler.

The Pirate Bay startades år 2003. År 2006 gjorde polisen tillslag och beslagtogs serverar. År 2008 väcktes åtal för medhjälp till upphovsrättsbrott. År 2009 dömdes fyra personer som drev trackern till fängelse i ett år och till ett skadestånd på 30 miljoner kronor för medhjälp till brott mot upphovsrättslagen. (Stockholms Tingsrätt, 2009)
Rättegången fick mycket plats i media och ljudupptagning från rättegången sändes direkt i Sveriges Radio samt SVT.

2.7 Privatpersoner fällda för fildelning i Sverige

Ett fåtal privatpersoner i Sverige har blivit dömda för fildelning och bland annat för delning av filmer. En del av dessa fall har publicerats och kunnat läsas om i dags och kvällstidningar samt på internet. I de flesta fall handlar det om böter som straff. Här är ett några av de uppmärksammade fallen i Sverige.

2.7.1 26-årig man dömd, Göteborg

År 2006 dömdes en 26-årig man i tingsrätten för delning av en svensk film till andra användare av fildelningsprogrammet DC++. Mannen dömdes till 80 dagsböter vilket motsvarade 16000 kronor.
(Brandel, 2006)

2.7.2 31-årig man dömd, Linköping

År 2008 dömdes en 31-årig man i tingsrätten. Åtalet omfattade 30 filmverk och 4592 musikaliska verk. För detta blev mannen dömd till att betala 40 dagsböter om vardera 250 kronor, d.v.s. totalt 10000 kronor. Straffet ansågs egentligen inte vara en tillräckligt ingripande åtgärd enligt tingsrätten men vid bedömning av om brottet är av så kvalificerad art att påföljden bör bestämmas till fängelse har tingsrätten anfört:
”Det är väl känt att olaglig fildelning äger rum i mycket stor omfattning i Sverige liksom i andra länder med hög grad av datoranvändning och Internetuppkoppling. Men det är givetvis i första hand en uppgift för statsmakterna att lagstiftningsvägen eller på annat sätt vidta de åtgärder som bedöms nödvändiga för att i önskvärd omfattning komma till rätta med det mångfacetterade problem som detta innebär. Lika självklart är det att de starka kommersiella intressen som film- och skivindustrin företräder har ett ansvar för att genom förebyggande och andra åtgärder se till att de ekonomiska konsekvenserna av den alltmer utbredda fildelningen minskar.”
(Sveriges Domstolar, 2008)

2.7.3 26-årig man dömd, Uppsala

En 26-årig Uppsalabo är en av de första i Sverige att dömas för illegal fildelning efter att IPRED-lagen infördes i Sverige. Mannen dömdes till 2000 kronor i böter efter att ha gjort 44 musicklåtar tillgängliga att ladda ner från hans dator år 2011.
(Wolters, 2011)

2.7.4 Man i 30-års åldern gripen för fildelning, Gävle

Polisen har i mars 2011 utfört en razzia hos en man som misstänks för illegal delning av film i stor utsträckning. Det ska röra sig om omkring 8300 filmer som funnits på flera serverar. Polisen har sagt att tillslaget var väldigt viktigt. Mannen är hittills inte åtalade eller dömd.
(Paulsson, 2011)

3. Metod

Denna del av uppsatsen behandlar uppsatsens val av undersökningsmetoder, dess utformning och genomförande. Metoderna syftar huvudsakligen till att skapa underlag för diskussion kring uppsatsens ämne och kunna utföra undersökningen för att försöka besvara uppsatsens problemformulering på bästa sätt.

3.1 Val av målgrupp

Målgruppen för undersökningen till denna uppsats är studenter på medieteknikprogrammet vid KTH - Kungliga Tekniska Högskolan.

Medieteknikprogrammet på KTH grundar sig bland annat på nya medier, underhållning och medieanvändning. (KTH, 2011)

Skolan för datavetenskap och kommunikation ansvarar för programmet.

Statistik från statistiska centralbyrån visar att den största andelen nedladdare finns just bland unga och studerande vilket gör att undersökningen kan nå ut till många nedladdare av film genom att detta urval görs. (SCB, 2010) Medietekniker förväntas också ha bra förståelse för ämnet och ha stor vetskap om tekniken och terminologin kring nedladdning.

Medietekniker kan också tänkas vara mer insatta i ämnet än andra grupper. Därmed kan de tänkas ha klara åsikter och även ett tydligare ställningstagande till nedladdning av film.

Eftersom jag som författare av uppsatsen även studerar på medieteknikprogrammet vid KTH har jag goda möjligheter till att få bra svarsfrekvens på tillhörande undersökning.

Medieteknikprogrammet på KTH grundar sig bland annat på nya medier, underhållning och medieanvändning. Skolan för datavetenskap och kommunikation ansvarar för programmet.

3.2 Val av undersökningsmetoder

För att på bästa sätt försöka besvara min problemformulering ville jag ha både statistik från en större grupp människor inom målgruppen för att kunna styrka problemet och hävda förekomsten samt kunna se hur mina hypoteser stämde. För detta valde jag att göra en enkätundersökning. (Kirakowski, 2000) För att bättre kunna skildra vad användarna tycker och ge ett mer utvecklat svar på min problemformulering valde jag även att göra ett antal intervjuer med folk inom den valda målgruppen som laddar ner film. På så sätt kombineras en kvantitativ undersökningsmetod som når ut till ett större antal människor för att kunna se mer generella trender, med en mer kvalitativ undersökningsmetod för att få en bättre förståelse och kunna föra en djupare diskussion. (Rienecker & Jørgensen, 2008)

3.3 Enkätundersökning

Enkätundersökning gjordes för att få ett tydligare perspektiv på varför nedladdning sker samt vad det finns för anledningar till att folk laddar ner och understryka att folk tycker det är okej trots att det är olagligt.

Enkäten utformades med enbart slutna frågor med möjligheten att välja ett givet svarsalternativ, för att kunna göra en så klar sammanställning som möjligt då svaren inte behöver tolkas och bearbetas som med öppna frågor, samt att ge tydlig statistik. Det minimerar även tiden det tar att svara på enkäten och ökar därmed chanserna till högre svarsfrekvens.

Frågorna i enkäten var som följer, med angivet syfte med åtanke att kunna besvara frågeställningen.

Frågorna 1,2 och 3 om kön, ålder samt årskurs:

Syftar till att kunna presentera målgruppen tydligare.

4. Har du något fildelningsprogram installerat på din dator? Ex: µtorrent, Azureus, LimeWire, DC++ etc.

Syftar till att visa hur många som aktivt skapat sig möjlighet att ladda ner film illegalt.

5. Har du laddat ner upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa hur vanligt förekommande fenomenet är.

6. Om du svarat ja på förra frågan; hur ofta laddar du ned upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa hur ofta folk ladda ner film illegalt.

7. Hur snabb internetuppkoppling har du hemma?

Syftar till att visa att visa vilken betydelse snabb internetuppkoppling kan ha för illegal nedladdning av film.

8. Visste du att det i Sverige är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att ta reda på om folk laddar ner pga. ovetskap om lagstiftningen.

9. Bryr du dig om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa om folk bryr sig om lagstiftningen kring nedladdning.

10. Tycker du att det är okej att ladda ner upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa om folk tycker det är en självklar sak och kanske moraliskt rätt att ladda ner film illegalt.

11. Skulle du ladda ner ännu mer om det inte var olagligt?

Syftar till att visa om lagstiftningen har någon betydelse för mängden av nedladdad film.

12. Skulle dina vanor angående nedladdning av film ändras om t.ex. ditt namn och din IP-adress visades på nedladdningshemsidor under de filer du har laddat ner?

Syftar till att visa hur viktigt folks anonymitet påverkar deras nedladdning av film.

13. Skulle du ladda ner lika mycket om det kostade t.ex. 20 kr för varje nedladdad film?

Syftar till att visa hur illegal nedladdning av film utifrån ett ekonomiskt perspektiv.

Det vill säga hur viktigt det är att det är gratis.

14. Laddar du medvetet upp upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa om folk delar med sig på samma sätt som andra delar med sig till de som laddar ner.

15. Är du medlem på någon nedladdning-tracker som tillhandahåller upphovsrättsskyddad film?

Syftar till att visa om folk är beredda att involvera sig i ett djupare sammanhang för att illegalt ladda ner film.

16. Har någon du känner någonsin avrått dig från att ladda ner upphovsrättsskyddad material?

Syftar till att visa acceptansen hos folk för att det är okej att ladda ner film.

Samt för att kunna dra slutsatser om personer utanför målgruppen skulle kunna vara mer emot illegal nedladdning av film.

17. Har du någonsin avrått någon du känner från att ladda ner upphovsrättsskyddat material?

Syftar till att visa om folk i målgruppen avråder andra från att ladda ner men att många i målgruppen ändå gör det.

Samt för att kunna dra slutsatser om folk inom målgruppen skulle kunna vara mer för illegal nedladdning av film än andra.

18. Har du någonsin stulit eller snattat något?

Syftar till att kunna dra slutsatsen ifall folk ser nedladdning av film som stöld eller inte.

19. Skulle du kunna tänka dig att stjäla en dvd- eller bluray-film från en fysisk butik?

Syftar till att understryka hur folk uppfattar skillnaden på fysisk stöld kontra nedladdning av film.

20. Känner du till några lagliga alternativ till nedladdning eller streaming av upphovsrättsskyddad film på nätet?

Syftar till att visa om folk känner till lagliga alternativ och att nedladdning av film trots det sker.

3.4 Intervjuer

Intervjuer genomfördes med folk från den valda målgruppen och som laddar ner film, för att få en djupare förståelse kring bakomliggande orsaker och vilka incitament det finns för att folk ska ladda ner film. Intervjuerna innehåller mestadels öppna frågor för att ge den intervjuade chansen att resonera och ge ett utvecklat svar. Öppna frågor ger även bra möjlighet till eventuella följdfrågor för att ge en mer detaljerad bild av den intervjuades inställning och ställningstagande till nedladdning. Intervjuerna med frågor och svar går att läsa i sin helhet i bilaga 9.1.

3.5 Genomförande

Enkäten skapades med hjälp av Google Form som är ett gratis verktyg för att skapa formulär och sedan enkelt kunna överskåda resultatet. Enkäten skickades via mail till alla som för närvarande (30/3-2011) är registrerade på kursen DM1578 -Programintegrering kurs 2010/2011 som alla studenter vid medieteknikprogrammet på KTH årskurs 1,2 och 3 läser. Fram tom. år 2008 gick även studenter i årskurs 4 och 5 motsvarande kurs vilket gör att några av dessa studenter antagligen ligger kvar som kursdeltagare pga. att de inte slutfört kurser etc. Kursen är främst till för studenter att göra en självreflektion över sina studier och utbyta dessa med andra studenter på medieteknikprogrammet.

E-postadresserna till alla dessa personer hämtades från ww.bilda.kth.se och under *Deltagare* för kursen.

Tre intervjuer genomfördes genom att tid bokades med frivilliga personer ur den valda målgruppen. Samtliga intervjuer spelades in med ljudupptagning i sin helhet med deltagarnas godkännande för senare sammanställande och presenteras senare i uppsatsen så exakt som möjligt utifrån inspelningarna.

4. Resultat

I detta kapitel kommer resultatet av uppsatsens undersökningar att redovisas. Intervjuerna finns med i sin helhet i bilaga 9.1 samt berörs i diskussionskapitlet och i uppsatsens slutsats.

4.1 Enkätundersökning

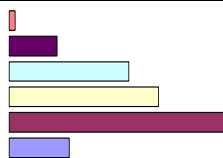

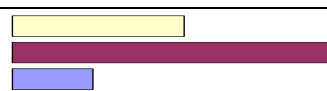
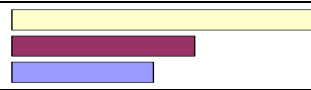
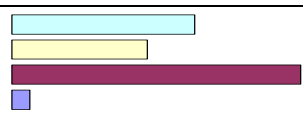
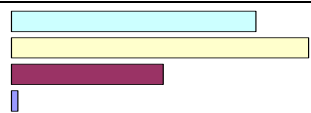
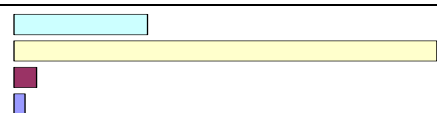
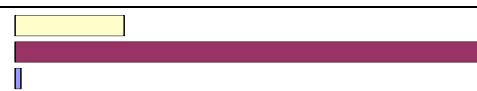

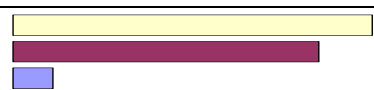
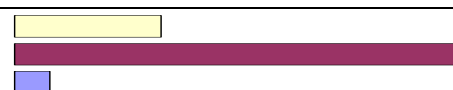
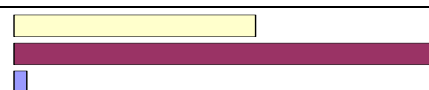
Enkäten besvarades fr.o.m. 2011-03-30 t.o.m. 2011-04-07. 106 av 275 personer inom den valda målgruppen som enkäten skickades till via mail besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 38,5%.

Frågorna om kön, årskurs samt ålder redovisas som en överblick men resultaten på övriga frågor inom en viss kön-, årskurs eller åldersgrupper redovisas inte då det anses vara för få deltagare i denna studie för att kunna dra några generella slutsatser utifrån dessa subgruppers svar.

Resultaten för enkätundersökningen presenteras med absolutbelopp, dvs. hur många personer som svarat på varje givet svarsalternativ. Staplarna till höger representerar storleken på grupperna i förhålland till varandra för de givna svarsalternativen.

-----Fråga-----	-----Svarsalternativ-----
1. Kön	Man: 72 Kvinna: 34 Totalt: 106
2. Årskurs jag anser mig följa	1: 20 2: 46 3: 38 4: 16 5: 2
3. Ålder	18-20år: 20 21-23år: 56 24-26år: 23 27-29: 4 29år>: 2

-----Fråga-----	-----Svarsalternativ-----
4. Har du något fildelningsprogram installerat på din dator?	Ja: 91 Nej: 15
5. Har du laddat ner upphovsrättsskyddad film?	Ja: 96 Nej: 10
6. Om du svarat ja på förra frågan; hur ofta laddar du ner upphovsrättsskyddad film?	Varje dag: 8 Ngn gång/vecka: 20 Ngn gång/månad: 24 Ngn gång/år: 12 Blankt svar: 10

7. Hur snabb internetuppkoppling har du hemma?	> 1mbit/s: 1 1-5 mbit/s: 8 6-10 mbit/s: 20 11-30 mbit/s: 26 30 mbit/s >: 41 Vet ej: 10	
8. Visste du att det i Sverige är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?	Ja: 105 Nej: 1	
9. Bryr du dig om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?	Ja: 32 Nej: 59 Vet ej: 15	
10. Tycker du att det är okej att ladda ner upphovsrättsskyddad film?	Ja: 51 Nej: 31 Vet ej: 24	
11. Skulle du ladda ner ännu mer om det inte var olagligt?	Ja: 31 Kanske: 23 Nej: 49 Vet ej: 3	
12. Skulle dina vanor angående nedladdning av film ändras om t.ex. ditt namn och din IP-adress visades på nedladdningssidor under de filer du har laddat ner?	Jag skulle inte ladda ner alls: 37 Jag skulle ladda ner mindre: 45 Oförändrat: 23 Jag skulle ladda ner mer: 1	
13. Skulle du ladda ner lika mycket om det kostade t.ex. 20kr för varje nedladdad film?	Ja, lika mycket: 24 Nej, mindre: 76 Ännu mer: 4 Blankt svar: 2	
14. Laddar du medvetet upp upphovsrättsskyddad film?	Ja: 20 Nej: 85 Vet ej: 1	
15. Är du medlem på någon nedladdningstracker som tillhandahåller upphovsrättsskyddad film?	Ja: 40 Nej: 63 Vet ej: 3	
16. Har någon du känner någonsin avrått dig från att ladda ner upphovsrättsskyddad material?	Ja: 54 Nej: 46 Vet ej: 6	
17. Har du någonsin avrått någon du känner från att ladda ner upphovsrättsskyddad material?	Ja: 25 Nej: 75 Vet ej: 6	
18. Har du någonsin stulit eller snattat något?	Ja: 38 Nej: 66 Vet ej: 2	

19. Skulle du kunna tänka dig att stjäla en dvd- eller bluray-film från en fysisk butik?	Ja: 2 Nej: 103 Vet ej: 1	
20. Känner du till några lagliga alternativ till nedladdning eller streaming av upphovsrättsskyddat material på nätet?	Ja: 82 Nej: 24	

4.2 Intervjuer

Här redovisas en sammanfattning av intervjuerna som kommer visa sig användbara vid diskussionen samt slutsatsen. Intervjuerna i sin helhet går att läsa i bilaga 9.1.

4.2.1 Intervjuperson nr 1

Brukar ladda ner ungefär en film i veckan illegalt, har 100mbit/s hemma och vet om att det är olagligt. Kön: Man, Ålder: 22, Årskurs: 3, Svarat på enkäten? Ja

F: Bryr du dig om att det är olagligt?

S: *"Nej, inte jussu för filmer men jag bryr mig mer om det när det gäller spel och annan mjukvara eftersom det oftast kostar mer än att hyra en film då och då."*

F: Hur kommer det sig att du ladda ner film trots att det är olagligt?

S: *"För att det är lätt och man behöver inte ha någon framförhållning."*

F: Vid vilka tillfällen brukar du ladda ner film?

S: *"Oftast laddar jag ner film tillsammans med flickvänen eller vänner på kvällen. Man kan välja fritt och få tips om bra filmer på IMDB.com men jag undviker helst thepiratebay för att det har varit tjaffs kring dem."*

F: Skulle du ladda ner film lika mycket och lika ofta om det inte var olagligt?

S: *"För att undvika att ladda ner film brukar jag ibland få filmer som kompisar har laddat ner. Om bara en i kompisgruppen laddar ner och delar med sig till flera är ju risken mindre att man blir upptäckt."*

F: Har du någonsin blivit avrådd att inte ladda ner film illegalt?

S: *"Ja, av mina föräldrar eftersom det är de som betalar internetabonnemanget."*

F: Känner du till någon alternativ tjänst för att titta på film lagligt via internet?

S: *"Ja, jag har provat voddler men det var så sjukt dåligt, dåligt utbud av gratisfilmer framför allt."*

F: Har du diskuterat med kompisar kring illegal nedladdning av film?

S: *"Nja, I sådana fall att man ska ladda ner och uppmuntrat andra till att göra det."*

F: Har ingen kompis avrått dig från att ladda ner?

S: *"Nej, alla vet att det är okej och det är så lätt att ta del av vad andra har tipsat en om genom att ladda ner film illegalt."*

F: Varför tror du att det har blivit som en norm för dig och många andra att det är okej att illegalt ladda ner upphovsrättsskyddad film?

S: *"Dels för att det tidigare inte var olagligt sen har man bara fortsatt."*

F: Om du skulle bli dömd för illegal nedladdning och tvingas betala böter, skulle du då tycka att det var okej och rättvist?

S: *"Nja, alla laddar ju ner. Om en döms bör alla dömmas, i sådana fall skulle jag vara beredd att betala. Inte annars."*

4.2.2 Intervjuperson nr 2

Brukar ladda ner ungefär en film i månaden illegalt, har 100mbit/s hemma och vet om att det är olagligt. Kön: Man, Ålder: 21, Årskurs: 3, Svarat på enkäten? Nej

F: Bryr du dig om att det är olagligt?

S: *"Jag tänker på det ibland men det är så enkelt att göra. Man känner sig inte hotad av att åka fast, om man fick den känslan skulle jag inte göra det tror jag."*

F: Finns det fler anledningar till att du laddar ner film illegalt?

S: *"Ja, det är bekvämt – man behöver inte gå någonstans och man kan få tag i gamla filmer som inte längre går på bio eller som inte går att hyra ens längre."*

F: Varför tror du att så många inklusive du själv tycker att det är så pass okej att ladda ner film på ett olagligt sätt?

S: *"Jag tror att det har att göra med att flera generationer har lärt sig göra det och provat på. Jag tror fler äldre börjar tycka det är okej när de väl lär sig och ser hur lätt det är och då säger de inte till längre."*

F: Skulle din inställning till nedladdning ändras om man inte var anonym på internet så att alla kunde se vad du hade laddat ner på respektive tracker?

S: *"Ja, det skulle göra stor skillnad. Man vill vara osynlig när man gör det. Om det skulle visa sig att fler blev fällda för nedladdning skulle det avskräcka men jag tror att det i så fall alltid skulle finnas en väg att vara anonym eller program som "gör en osynlig på nätet"."*

F: Skulle dina vanor kring nedladdning förändras om det inte fanns något gratis sätt att få tag i film. Om det t.ex. skulle kosta 20 kr per nedladdad film?

S: *"Ja det tror jag, i alla fall i dagsläget men om jag hade en stadig inkomst och bra kapital skulle jag kunna tänka mig att betala för det."*

F: Känner du till eller har du provat någon alternativ tjänst för att se film på internet?

S: *"Ja, jag har provat voddler men jag tyckte att det hade så dåligt gränssnitt. Det krävs nog bättre struktur och göra tjänsten bekvämare för att det ska funka bra."*

F: Har du diskuterat illegal nedladdning av film med dina kompisar?

S: *"Ja men inte så mycket längre. Mer när torrenttekniken inte fanns. Nu är det en självklarhet att alla laddar ner. Man blir snarare uppmuntrad av kompisar att ladda ner och får tips på bra filmer."*

F: Om du skulle bli fälld för fildelning och bli tvungen att betala böter, skulle du tycka att det var rättvist?

S: *"Nja, Jag skulle vilja ha tydligare gränser för vad som är olagligt men självklart skulle jag förstå det eftersom jag gjort något olagligt. Jag tror dock inte att det skulle få mig att sluta ladda ner film."*

F: Hur kommer det sig att du och många av dina kompisar tycker att det är okej att ladda ner film illegalt?

S: *"I media ser man ju att filmskapare och skådisar tjänar hur mycket pengar som helst. Det verkar inte störa branchen."*

4.2.3 Intervjuperson nr 3

Brukar ladda ner ungefär 3-6 filmer illegalt om året, har 30mbit/s hemma.

Kön: Man, Ålder: 23, Årskurs: 3, Svarat på enkäten? Ja

F: Vet du om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd?

S: *"Ja det vet jag men jag kan inte detaljerna i lagstiftningen och vet inte exakt var gränserna går."*

F: Skulle dina vanor kring nedladdning förändras om det inte var olagligt?

S: *"Jag skulle nog ladda ner ungefär lika mycket film eller något mer i sådana fall."*

F: Skulle dina vanor och din inställning till nedladdning förändras om det inte gick att vara anonym på internet, om alla öppet kunde se exakt vilka upphovsrättsskyddade filmer du hade laddat ner från respektive torrentsida?

S: *"Ja, jag skulle absolut inte ladda ner om det skulle stå öppet för vem som helst."*

F: Känner du till eller har testat några alternativa tjänster till att se film via internet?

S: *"Ja, jag har provat både Vodder och CdOn. Båda tycker jag funkar helt okej men det känns oroligt att det ska bli något teknisk strul så att man inte kan eller får se filmen som man har betalat för. Fördelen är också att man slipper reklam när man själv laddar ner film. Det känns friare."*

F: Varför tror du att det för dig med många andra har blivit som en norm att det är okej att ladda ner film?

S: *"Dels för att det tidigare inte var olagligt och sen dess har blivit en fortsatt vana. Det är också ett praktiskt tillvägagångssätt, enkelt, går fort och är gratis."*

F: Om du skulle bli fälld för fildelning eller nedladdning av film och tvingas böta, skulle du då tycka att det var okej och rättvist?

S: *"Ja, jag skulle få skylla mig själv men jag tycker att de som gör det i större utsträckning skulle bli fällda först i sådana fall. Jag har inte så mycket pengar och för mig finns det i många fall inget annat sätt att få tag på det jag vill se."*

F: Är du medlem på någon nedladdningshemsida som tillhandahåller illegal nedladdning av film?

S: *"Nej men jag brukar låna en kompis konto till en sida. Det känns lite bättre att inte vara medlem själv även om det nog går att spåra just vilken IP-adress man har laddat ner ifrån."*

5. Analys

I analyskapitlet går också resultatet från enkätundersökningen igenom ur en mer objektiv synvinkel. Analysen från enkätundersökningen tillsammans med analysen från intervjuerna går därefter igenom tillsammans för en djupare analys kring tänkbara orsaker till nedladdning. Därefter ges en analys av frågorna rörande lagstiftning kontra nedladdning.

5.1 Metodkritik/svårigheter med undersökningen

Att använda flervalfrågor i enkäten gör att man får tydlig statistik och inte behöver tolka svaren som man behöver då de besvarade kan svara öppet. Det gör å andra sidan att resultatet kan bli missvisande om man råkar välja fel svarsalternativ som man egentligen inte har för avsikt att välja. Detta är något som inte tros påverka resultatet i särskilt stor utsträckning men är en felkälla värd att nämna.

Eftersom det på enkätundersökningen var betydligt fler som hade laddat ner film illegalt än vad som är gällande för Sveriges befolkning (91 % av de svarande på undersökningens enkät har laddat ner film, jämfört med 45 % för 16-24 åringar (SCB 2010) så skulle man kunna tänka sig att en större andel av de som laddat ner film illegalt av hela målgruppen svarade på enkäten än de som faktiskt inte gjort det då de kanske inte intresserar sig för sådana typer av undersökningar när de ändå inte sysslar med nedladdning. Detta skulle kunna ge en något orättvis av fördelningen nedladdare/icke nedladdare bland den valda målgruppen.

Fråga 17 i enkäten råkade förekomma två gånger efter varandra (samma fråga) i utformandet. Dubbletten av fråga 17 togs därför inte hänsyn till i resultatet och kommer heller inte göras så i diskussionen. 2 av 106 personer svarade olika på dubbletten av frågan.

Vad gäller utförda intervjuer kan de tyckas vara få till antalet men givet tidsramen för detta kandidatexamensarbete hann inte fler bli utförda. De utförda intervjuerna anses dock tillföra tillfredställande underlag för diskussion.

Målgruppen kan i det här fallet varit en extremgrupp på området illegal nedladdning. Denna slutsats kan dras eftersom en högre procentsats av den valda målgruppen uppges ha laddat ner film illegalt än vad tidigare allmänna undersökningar visar. (Se 2.6 Tidigare undersökningar)

5.2 Metodanalys

De valda metoderna för undersökning av ämnet som syftar till att besvara min problemformulering visade sig vara passande; Svarefrekvensen på enkäten visade sig bli hög, mycket tack vare att målgruppen var lämpligt utvald eftersom jag var bekant med den samt att det får antas finnas en viss sympati att hjälpa andra studenter med deras kandidatexamensarbete eftersom alla inom målgruppen någon gång ska utföra liknande arbeten. Det visar även att enkäten varit väl utformade och föredömligt lätt att svara på. Av statistiken från enkäten kan många intressanta diskussioner göras och slutsatser dras eftersom frågorna i enkäten syftade till och lyckas visa tendenser och generaliteter gällande inställning och ställningstagande till illegal nedladdning av upphovsrättsskyddad film.

Intervjuerna syftade till att gå djupare in på ämnet vilket också blev fallet. Intervjuerna inbjöd även till en mer diskussionsartad konversation med nedladdare inom den utvalda målgruppen.

Reliabiliteten vad gäller enkätundersökningen får anses vara hög. Eftersom flervalfrågor användes kommer svaren alltid vara statistiskt fördelade på de redan givna svarsalternativen.

Dock kan fördelningen självklart tänkas variera om yttre förutsättningar såsom lagstiftning eller målgrupp ändras.

Validiteten skulle kunna vara en tänkbar felkälla om de svarande på enkäten tolkar frågorna annorlunda gentemot vad de var tänkta att syfta till att ge svar på.

På det hela taget gav de valda metoderna ett rätt så tillfredställande resultat för att kunna besvara uppsatsens frågeställning.

5.3 Enkät och intervjuer

Fråga 5: *Har du laddat ner upphovsrättsskyddad film?*

Hypotesen beskriven i metodkapitlet om att just medietekniker skulle vara särskilt insatta i ämnet visade sig stämma eftersom majoriteten av de svarande har laddat ner upphovsrättsskyddad film illegalt (96 av 106). Att den valda målgruppen antogs ha klara åsikter visade sig stämma till stor del eftersom relativt få personer i enkäten svarade ”vet ej” på de frågor där det fanns med som svarsalternativ.

Fråga 6: *Om du svarat ja på förra frågan; hur ofta laddar du ned upphovsrättsskyddad film?*

Svaren i enkäten visar tydligt att majoriteten av de svarande har laddat ner film och dessutom att majoriteten (52 av 74) gör det minst en gång i månaden.

Fråga 10: *Tycker du att det är okej att ladda ner upphovsrättsskyddad film?*

Uppsatsens frågeställning grundar sig på att folk tycker det är okej att ladda ner film illegalt vilket kan fastställas genom att bara 31 av 106 uppger att de inte tycker att det är okej. Ordvalet okej lämnar emellertid alla möjliga moraliska och rättsliga faktorer öppna att fritt ta hänsyn till. Det visar dock att de flesta tycker att det är en alldaglig sak att göra.

Fråga 4: *Har du något fildelningsprogram installerat på din dator? Ex: µtorrent, Azureus, LimeWire, DC++ etc.*

Enkäten visar att de flesta (91 av 106) har installerat ett fildelningsprogram på sin dator och därmed aktivt har skapat sig möjligheten att ladda ner film illegalt.

Fråga 15: *Är du medlem på någon nedladdning-tracker som tillhandahåller upphovsrättsskyddad film?*

Över en tredjedel (40 av 106) är till och med beredda att gå ett steg längre genom att bli medlem på någon nedladdningshemsida som tillhandahåller illegal nedladdning av film.

5.3.1 Orsaker till nedladdning

Man kan utifrån svaren på uppsatsens undersökningsmetoder se att det finns en rad tydliga orsaker till varför folk laddar ner. Enkäten behandlar en del av dessa orsaker och svaren på enkäten visar hur stor betydelse de olika orsakerna har för människor som laddar ner film illegalt. Nedan är de främsta och största orsakerna till illegal nedladdning sammanfattade och redovisade med underlag utifrån svar på enkäter samt intervjuer.

Orsaker:

- Gratis
- Anonym på internet
- Brist på bra lagliga alternativ
- Stort utbud
- Bekvämt, praktiskt

Orsak; *gratis*: (Fråga 13: *Skulle du ladda ner lika mycket om det kostade t.ex. 20 kr för varje nedladdad film?*, Intervjuperson 1,2 och 3)

100 av 106 tycker att ett viktigt skäl till varför man ladda ner är att det inte kostar pengar. Det framgår även i samtliga intervjuer. Det kan emellertid ha att göra med att den valda målgruppen är student, ofta utan någon fast stadig inkomst.

Orsak; *anonym på internet*: (Fråga 12: *Skulle dina vanor angående nedladdning av film ändras om t.ex. ditt namn och din IP-adress visades på nedladdningssidor under de filer du har laddat ner,*

Intervjuperson 1,2 och 3)

82 av 106 tycker att anonymiteten på internet är ett viktigt skäl till varför man laddar ner och de flesta skulle ändra sina vanor angående nedladdning om det enklare gick att spåra vem som laddat ner vad. Samtliga intervjupersoner uppger att de troligen skulle ladda ner mindre film illegalt om man inte var anonym. Intervjuperson 3 säger också att han använder en annan persons konto för illegal nedladdning av film på en medlemsida då det ”känns lite bättre”. Vilket det möjligen skulle kunna vara om websidans servrar blir beslagtagna. Dock kvarstår spårning av IP-adress för den som faktiskt laddat ner filmen.

Orsak; *brist på bra lagliga alternativ*: (Fråga 20: *Känner du till några lagliga alternativ till nedladdning eller streaming av upphovsrättsskyddad film på nätet,* Intervjuperson 1,2 och 3)

Hela 82 av 106 känner till lagliga alternativ till illegal nedladdning av film. Trots det laddar majoriteten fortfarande ner film illegalt. I intervjuerna gavs en del förklaringar till detta genom en rad användarsynpunkter där ett antal skäl till varför man använder illegal nedladdning av film hellre än alternativa tjänster som exempelvis Voddler; Utbud, teknik, gränssnitt, struktur, reklam. Detta kan hävdas utifrån den här uppsatsens undersökning och lämnar möjlighet till vidare studier.

Orsak; *stort utbud*: (intervjuperson 2 och 3)

Det faktum att fysiska butiker där man kan köpa eller hyra film inte alltid har det som användaren efterfrågar gör självklart att man söker andra vägar och när inte heller lagliga alternativ på internet kan erbjuda det som användaren efterfrågar finns bara den illegala vägen kvar.

Intervjuperson nr 2 säger att han ofta vill se äldre filmer som inte går på bio eller ens finns att hyra längre men som ofta går att hitta på trackers som erbjuder illegal fildelning och nedladdning av film.

Intervjuperson nr 3 säger även att det ofta inte går att få tag i de filmer han vill se på något annat sätt, exempelvis filmer som inte släpps på den svenska marknaden.

Orsak; *bekvämt, praktiskt*: (intervjuperson 1,2 och 3)

En ganska uppenbar betydande orsak till att illegal nedladdning av film sker har förstås med enkelheten kring det att göra. Testperson nr 1 påpekar att man inte behöver ha någon framförhållning, eftersom man alltid har det tillgängligt hemma. Man behöver således inte förflytta sig fysiskt för att till exempel gå och hyra en film i butik eller liknande. Testperson 2 hävdar också att enkelheten och bekvämligheten är en viktig orsak. Testperson 3 uppger att det är ett praktiskt tillvägagångssätt att få tag i den film man vill se.

5.3.2 Benägenhet att inte följa lagstiftningen

Enkäten har en del frågor som undersöker vilken betydelse lagstiftningen kring nedladdning av film har för förekomsten av det.

Fråga 8: *Visste du att det i Sverige är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?*

Enkäten visar att de allra flesta (105 av 106) kan lagstiftningen och vet att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd.

Fråga 9: *Bryr du dig om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film?*

Trots att folk känner till lagstiftningen går det att fastställa att majoriteten inte bryr sig om den (59 av 106) eller inte har någon åsikt i frågan (15 av 106).

Fråga 11: *Skulle du ladda ner ännu mer om det inte var olagligt?*

På frågan om folk skulle ladda ner ännu mer om det inte var olagligt visar det sig att ungefär hälften inte skulle göra det, varpå slutsatsen att lagstiftningen ändå minskar mängden nerladdat material något.

Fråga 14: *Laddar du medvetet upp upphovsrättsskyddad film?*

Illegal nedladdning av film bygger ju oftast på att användare delar med sig av materialet till varandra. Det verkar dock som att de flesta inte vill dela med sig till andra men gärna laddar ner själv. Hela 85 av 106 uppger att de inte medvetet laddar upp film, vilket även det är olagligt. Detta skulle kunna ha att göra med att det var olagligt redan innan 2005 då det även blev olagligt att ladda ner.

6. Diskussion

I diskussionskapitlet kommer vidare resonemang kring de fastställda orsakernas betydelse kontra lagstiftningen att föras. Vad som gör att de orsakerna till illegal nedladdning av film styr människor mer än lagstiftningen kommer diskuteras.

Utifrån analysen av enkäten och intervjuerna kan man tydligt se att det verkar finnas en rad viktiga orsaker till att folk laddar ner film illegalt och att de därmed inte följer lagstiftningen. Det betyder alltså rimligen att dessa orsaker har större inflytande att styra människor än vad lagen har i dagsläget. Hur kan det då komma sig?

Till en början ska vi titta på dessa orsakers uppkomst.

6.1 Bakomliggande skäl som ligger till grund för orsakerna till illegal nedladdning av film

Det finns en rad faktorer som nedladdare inte själva kan påverka direkt men som finns där och hjälper till att skapa viljan och möjligheten för folk att ladda ner. Vissa av dessa faktorer är dock inte specifika för illegal nedladdning av film men underlättar det. Fanns inte dessa faktorer skulle de flesta betydande orsakerna inte heller existera.

Dels finns det saker som har gjort illegal nedladdning av film möjligt;

Teknisk tillgänglighet:

De som utvecklar fildelningsprogram och tillhandahåller nedladdningssidor skulle kunna ses som delansvariga till att illegal nedladdning av film sker. Att tillhandahålla en sida eller tjänst som möjliggör nedladdning eller uppladdning av upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd är dessutom i Sverige olagligt.

Snabb internetanslutning:

Internetuppkopplingar från leverantörer har också med åren blivit snabbare allteftersom tekniken utvecklats och gjort att folk har fått tillgång till snabbare internetuppkoppling gör ju i sin att det går snabbare att ladda ner film.

Svaren på fråga 7 i enkäten visar att över en tredjedel av de svarande har tillgång till över 30mbit/s. Detta betyder att det tar ca: 20 minuter att ladda ner en okomprimerad DVD-film om filmen laddas upp med minst 30mbit/s från andra uppladdare.

Snabbare internetuppkoppling anses därför vara en viktig faktor för att folk ska tycka att det är enkelt, bekvämt och praktiskt att ladda ner film illegalt.

Dels finns det saker som ökar drivkraften hos nedladdarna;

Illegal nedladdning av film innebär ofta att man får någonting önskvärt som man specifikt har efterfrågat och lyckas komma åt gratis.

Skapar mervärde:

Illegal nedladdning av film kan också vara ett sätt att få tillgång till någonting som skapar mervärde för nedladdaren.

Både intervjuperson 1 och 2 uppger att de har diskuterat illegal nedladdning av film med sina kompisar och då i positiv bemärkelse. Intervjuperson 1 påpekar att man t.ex. kan få tips på bra filmer att ladda ner av kompisar.

Har flera i ens bekantskapskrets sett samma film inbjuder det också till samtalsämne och diskussioner.

Fortsätter tidigare vanor:

Det verkar även som att det kvarstår en vana att ladda ner film från tiden innan lagen mot fildelning kom till år 2005. Både intervjuperson 1 och 3 uppger att de fortsatt laddar ner eftersom det har blivit en bekvämlighet som de vant sig vid och inte gärna vill släppa.

6.2 Illegal nedladdning kontra stöld och lagstiftning

Illegal nedladdning ses ej som stöld:

På fråga 5 i enkäten svarade 96 av 106 att de har laddat ner film illegalt men på fråga 18 i enkäten svarade 66 av 106 personer att de aldrig har stulit något.

Med tanke på att illegal nedladdning skulle kunna ses som stöld eftersom man minskar de intäkter som upphovsmannen till filmen skulle få om man istället köpte, hyrde eller erhöll den på laglig väg över internet. Detta kan därför tolkas som att många människor inte ens ser illegal nedladdning som stöld utan mer som en självklarhet eftersom de flesta svarade att de har laddat ner film illegalt men inte har stulit något.

Liten risk att åka fast:

Fråga 11 i enkäten visar att bara ungefär en tredjedel av de svarande skulle ladda ner ännu mer om det var lagligt. Intervjuperson nr 2 uppger också att det inte känns avskräckande eftersom man inte ser att särskilt många blir fällda för illegal nedladdning. Detta visar att risken att åka fast för illegal nedladdning upplevs som liten inte gör att man nödvändigtvis vill ladda ner ännu mer film men hjälper till att förenkla det för nedladdarna eftersom man lättare känner att man kan vara anonym på internet, vilket är en stor orsak till varför illegal nedladdning sker.

6.3 Reflektion

Illegal nedladdning av film skulle eventuellt kunna ses som en åldersrelaterad företeelse. Statistik från statistiska centralbyrån 2010 visar att de flesta som laddar ner är mellan 16 och 24 år gamla. (SCB, 2010) Intervjuperson 1 och 2 uppger att de har blivit avrådda av sina föräldrar att inte ladda ner film illegalt. Att äldre människor inte laddar ner lika mycket kan bero på att de tycker att tekniken är främmande, inte vet hur man gör, inte känner behov eller helt enkelt vill vara lagenliga. Allteftersom äldre människor börjar använda sig av illegal nedladdning minskar också motståndet till illegal nedladdning av film från äldre generationer. Enkäten visar även att majoriteten, 54 av 106 personer i undersökningen har blivit avrådda (fråga 16) att inte ladda ner upphovsrättsskyddat material illegalt medan de flesta, 75 av 106 inte har avrått andra personer från det (fråga 17). Detta kan med stor sannolikhet bero på att den valda målgruppen i undersökning var relativt ung, de flesta var mellan 21 och 23 år (fråga 3).

Frågan om illegal nedladdning sker pga. att folk inte känner till lagstiftningen kan nog inte helt och hållet strykas trots att 105 av 106 personer i enkäten på fråga 8 svarade att de vet att nedladdning av upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd är olagligt. Intervjuperson nr 3 säger att han upplever en viss otydlighet kring lagstiftningen. Att det är svårt att urskilja var gränsen går. Detta kan styrkas med att den personliga integriteten ofta ses

som en viktigare faktor om en misstänkt illegal nedladdare bara har fildelat en eller ett fåtal filmer i liten skala varpå fallen oftast inte tas upp i domstol.

Det faktum att bara ett fåtal privatpersoner dömts för fildelning i Sverige och att det därmed inte syns och hörs i media i större utsträckning gör att folk inte blir tillräckligt avskräckta för att inte ladda ner film illegalt. Man kan också tänka sig att folk tenderar att värdesätta rättvisa eftersom intervjuperson 2 anser att de som laddar ner mest och samtidigt har bra ekonomiska möjligheter bör dömas före unga och studerande utan stadiga inkomster samt att intervjuperson 1 menar att om en döms bör alla dömas. Detta är något som skapar ett missförhållande mellan de som bryter mot lagen och de som faktiskt blir dömda. Samtidigt vore det svårt att genomföra en bötfällning av alla illegala nedladdare just eftersom det i dagsläget krävs en teknisk spaning, och en rättslig process som tar tid i samband med att det är så många, så ofta som laddar ner film illegalt.

Man kan kanske likna det med CSN:s återbetalningskrav som berörde ca: 40000 studenter i Sverige. (Chalmers studentkår, 2010) När de kom fram till att ofantligt många skulle bli återbetalningsskyldiga pga. att CSN tyckte att högskolor hade gjort fel med schemaläggningen men att det ändå var studenterna som skulle få betala.

Återbetalningskraven lades dock ner och regelverket ändrades eftersom det skulle vara orimligt att försätta så många studenter i en svår ekonomisk situation. (Tanaka, 2010) På samma sätt tycker väldigt många människor att lagen om nedladdning är felaktig genom att så många uppger sig tycka att det är okej med illegal nedladdning. Detta vet regeringen om och därför tror jag att de har insett att det inte är så smart att konfrontera människor med att de laddar ner upphovsrättsskyddat material illegalt. Dock står lagstiftningen fast. Självklart måste upphovsmännen till sina verk få betalt för dem. Vissa kan dock tycka att filmskapare och skådespelare skulle kunna leva på en mer normal inkomst gentemot vad annars ibland kan vara fallet. Intervjuperson nr 2 påpekar att man fortfarande ser i media att filmskapare och skådespelare tjänar ofantliga summor och att det utåt sett inte verkar som att industrin förlorar så mycket pga. illegal nedladdning.

Att använda privatkopieringsavgifter som en lösning på problemet för uteblivna inkomster för upphovsmännen är dock ett sätt att tackla problemet med illegal nedladdning. En lösning vore kanske att tillämpa detta i större utsträckning så att t.ex. alla med internetuppkoppling betalade en extra avgift likt man gör med TV-licensen om man har en tv i hemmet. Detta skulle fortfarande skapa orättvisa för alla dem som inte laddar ner illegalt.

Att ladda ner film illegalt kan eventuellt ses som mer okej ur ett ekonomiskt perspektiv gentemot att ladda ner mjukvara till datorn eftersom det oftast är dyrare än att t.ex. hyra en film. Detta påpekar intervjuperson nr 1.

7. Slutsats

Genom uppsatsens undersökning fastställs att folk tycker det är okej och allmänt accepterat att illegalt ladda ner upphovsrättsskyddad film.

Anledningen till att folk tycker det är så pass accepterat grundar sig i de fastställda betydande ”inre” orsakerna som finns för illegal nedladdning av film. Fastställandet av dessa orsaker grundar sig i att användarna, dvs. nedladdarna tycker att dessa orsaker är betydande vilket har bevisats genom uppsatsens undersökningar.

Orsaker är: Gratis
                                  Anonym på internet
                                  Brist på bra lagliga alternativ
                                  Stort utbud
                                  Bekvämt, praktiskt

Dessa skäl har kommit till och finns pga. ett antal ”yttre” bakomliggande skäl.

Bakomliggande skäl är: Teknisk tillgänglighet
                                  Snabb internetanslutning
                                  Skapar mervärde
                                  Fortsätter tidigare vanor
                                  Lagstiftning; ses ej som stöld, liten risk, otydlig

De inre skälen som finns för nedladdning och de yttre bakomliggande orsakerna gör tillsammans att många ser det som en självklarhet att ladda ner. För få blir fällda för det och högskolestudenter inom målgruppen ser det i stor utsträckning heller inte som stöld. Det gör också så att man inte avråder varandra från illegal nedladdning av film som *fråga 17* i enkäten visar utan istället uppmuntrar varandra (*Intervjupersoner*) till illegal nedladdning av film.

Vad som gör detta arbete unikt är att dess undersökning är gjord bland blivande civilingenjörer inom medieteknik på kungliga tekniska högskolan i Stockholm. Resultatet och slutsatsen är därför kanske i nuläget inte applicerbar på andra grupper. Målgruppen anses vara framstående vad gäller kunskap och brukande av nedladdning, varför man möjligen kan anta att resultatet och slutsatsen av detta arbete kan visa hur inställning och ställningstagande ser ut för en större samhällsgrupp i framtiden inom några år.

7.1 Förslag till fortsatt arbete

Den här uppsatsen undersöker inställning och ställningstagande till illegal nedladdning bland teknologer på KTH, medieteknikprogrammet. Dess innehåll och i synnerhet slutsatsen skulle kunna ligga till grund för eller hjälpa till vid utformningen och utvecklingen av alternativa streaming- eller nedladdningstjänster för film på nätet.

Den inbjuder även till vidare studier, diskussion och definiering av elektronisk stöld som begrepp.

8. Källförteckning

Statistiska centralbyrån SCB. 2010. *Privatpersoners användning av datorer och internet*
286 sidor. ISBN: 978-91-618-1534-0

http://www.scb.se/statistik/publikationer/LE0108_2010A01_BR_IT01BR1101.pdf

Hämtad 2011-02-14

Svensk författningssamling (SFS). Svensk Riksdag.

Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Lag (2005:359)

Lag (2009:109)

<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1960:729>

Hämtad 2011-03-03

Brandel T. Svenska Dagbladet (SVD). 2006. *26-årig man dömd för fildelning.*

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/26-arig-man-domd-for-fildelning_325308.svd

Hämtad 2011-04-10

Sveriges Domstolar. 2008. *31-årig Linköpingsbo döms för brott mot upphovsrättslagen (illegal fildelning) till villkorlig dom och 40 dagsböter.*

http://www.domstol.se/templates/DV_Press_7802.aspx

Hämtad 2011-04-10

Wolters S. UNT.SE Uppsala, Nyheter. 2011. *Uppsalabo får böta för fildelning.*

<http://www.untfredag.se/upsala/upsalabo-far-bota-for-fildelning-1256246.aspx>

Hämtad 2011-04-11

Paulsson S. Feber.se, PC. 2011. *Man i Gävle gripen för fildelning.*

http://feber.se/pc/art/203851/man_i_gvle_gripen_fr_fildelning/

Hämtad 2011-04-20

Håkansson C. Aftonbladet. 2009. *Laglig nedladdning ökar rekordartat.*

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article5888928.ab>

Hämtad 2011-03-08

Stockholms Tingsrätt.

Pressmeddelande 2009-04-17. *Fällande dom i det s.k. Pirate Bay-målet.*

<http://sverigesradio.se/Diverse/AppData/Isidor/files/83/6275.pdf>

Hämtad 2011-03-07

The Pirate Bay AB. 2011.

<http://thepiratebay.org/about>

Hämtad 2011-03-06

Häger J. Mediavision. 2010. *Nyttjande av illegala streamingtjänster Q4 2009.*

<http://www.mediavision.se/Templates/News1.aspx?PageID=85c0f113-1fda-480b-a0cf-5e7816c4f5a9>

Hämtad 2011-02-10

Almer S. 2009. Dagensmedia.se *Svenskar mindre negativa till illegal nedladdning*
<http://www.dagensmedia.se/nyheter/dig/article92888.ece>
Hämtad 2011-03-01

DVD Copy Control Association. *Content Scramble System*.
<http://www.dvdcca.org/css.aspx>
Hämtad 2011-02-28

Blu-ray Disc Association. *Content Protection*.
<http://www.blu-raydisc.com/en/about/WhatisBlu-rayDisc/BDKeyCharacteristics.html>
Hämtad 2011-02-28

Lindström K. 2006. IDG AB, Computer Sweden.
Tre av fyra unga tycker fildelning är okej.
<http://computersweden.idg.se/2.2683/1.47624>
Hämtad 2011-02-06

Blu-ray Disc Association. *White Paper Blu-ray Disc Format*. 2010. 45 sidor.
http://www.blu-raydisc.com/Assets/Downloadablefile/general_bluraydiscformat-15263.pdf
Hämtad 2011-02-27

Copyswede 2011. *Privatkopieringsersättning*.
<http://www.copyswede.se/privatkopiering/>
Hämtad 2011-03-05

The Pirate Bay AB 2011. *2011, time to update a bit*
<http://thepiratebay.org/blog/188>
Hämtad 2011-02-25

SLYCK. Mennecke T. 2008. *The Pirate Bay goes for Guinness World Record*.
<http://www.slyck.com/news.php?story=1790>
Hämtad 2011-02-15

Johansson M & Silac S. 2006 *Vad driver individer till nedladdning? - En studie kring
piratkopiering*.
Systemvetarprogrammet, Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. 60 sidor.
<http://biblioteket.ehl.lu.se/olle/papers/0001662.pdf>
Hämtad 2011-03-05

Dimestam A. 2011. Sweclockers AB. *Kopieringsavgift för externa hårddiskar skjuts upp till
den 1 juni*.
[http://www.sweclockers.com/nyhet/13549-kopieringsavgift-for-externa-harddiskar-skjuts-
upp-till-den-1-juni](http://www.sweclockers.com/nyhet/13549-kopieringsavgift-for-externa-harddiskar-skjuts-
upp-till-den-1-juni)
Hämtad 2011-02-23

Rienecker L & Jørgensen P.S. 2008. *Att skriva en bra uppsats*. Liber. 416 sidor.
ISBN:9147087676.

Kungliga tekniska högskolan. 2011.
Skolan för datavetenskap och kommunikation. Medieteknik.
<http://www.kth.se/utbildning/program/civilingenjor/medieteknik>
Hämtad 2011-04-06

Sjöman A. Vodddler. 2011. *How it works, Vodddler Shop, Vodddler Technical Requirements.*
<http://www.vodddler.com/help/topic/2788189940973884108>,
<http://www.vodddler.com/help/topic/2788189940688830334>,
<http://www.vodddler.com/help/topic/2721821230584910998>
Hämtade 2011-04-25

Kirakowski J. 2000. University Collage Cork. Human Factors Research group.
Questionnaires in Usability Engineering
<http://www.ucc.ie/hfrg/resources/qfaq1.html#aretheredifferentkindsof>
Hämtad 2011-03-24

Chalmers Studentkår. 2010. *Tusentals studenter kräver lagändring för studiemedel.*
<http://www.chs.chalmers.se/sv/Aktuellt/Nyheter/Tusentals-studenter-kraver-lagaendring-foer-studiemedel>
Hämtad 2011-04-20

Tanaka S. 2010. Dagens Nyheter (DN). *Regler kring studiemedel ändras.*
<http://www.dn.se/nyheter/sverige/regler-kring-studiemedel-andras>
Hämtad 2011-04-20

9. Bilagor

9.1 Intervjuer

9.1.2 Person nr 1:

Kön: Man

Ålder: 22

Årskurs: 3

Svarat på enkäten? Ja

F: Har du laddat ner upphovsrättskyddad film?

S: Ja

F: Hur ofta brukar du göra det?

S: Ungefär en film i veckan, ibland mer, ibland mindre.

F: Hur snabbt internet har du?

S: 100 mbit/s

F: Vet du om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättskyddad film?

S: Ja

F: Bryr du dig om att det är olagligt?

S: Nej, inte juss för filmer men jag bryr mig mer om det när det gäller spel och annan mjukvara eftersom det oftast kostar mer än att hyra en film då och då.

F: Hur kommer det sig att du ladda ner film trots att det är olagligt?

S: För att det är lätt och man behöver inte ha någon framförhållning.

F: Vid vilka tillfällen brukar du ladda ner film?

S: Oftast laddar jag ner film tillsammans med flickvänen eller vänner på kvällen. Man kan välja fritt och få tips om bra filmer på IMDB.com men jag undviker helst thepiratebay för att det har varit tjaffs kring dem.

F: Skulle du ladda ner film lika mycket och lika ofta om det inte var olagligt?

S: Det skulle nog inte göra någon skillnad men jag försöker undvika att ladda ner i viss mån. Jag försöker först få tag på mjukvara gratis på ett lagligt sätt, t.ex. programvara som man får via KTH. Mina föräldrar kan även köpa spel eller program till mig om jag säger att jag vill ha det.

För att undvika att ladda ner film brukar jag ibland få filmer som kompisar har laddat ner. Om bara en i kompiskretsen laddar ner och delar med sig till flera är ju risken mindre att man blir upptäckt.

F: Har du någonsin blivit avrådd att inte ladda ner film illegalt?

S: Ja, av mina föräldrar eftersom det är de som betalar internetabonnemanget.

F: Skulle dina vanor angående nedladdning av film ändras om du inte var anonym på internet, om andra kunde se vad du med ditt riktiga namn har laddat ner på nedladdningssidorna?

S: Det skulle avskräcka lite om man inte var anonym men det känns inte troligt att det skulle kunna bli så. Jag laddar ju självklart ner mer om jag är anonym.

F: Skulle du ladda ner lika mycket film om det inte fanns något gratis alternativ på internet utan om det alltid skulle kosta t.ex. 20kr per film?

S: Svårt att veta men jag skulle nog ladda ner mindre.

F: Laddar du medvetet upp film dvs. delar med dig till andra av det du själv laddar ner?

S: Nej det gör jag inte. De andra som vill ha filmen får ladda ner medan jag laddar ner men så fort jag har laddat ner något så tar jag bort torrentfilen.

F: Är du medlem på någon nedladdningssida som tillhandahåller illegal nedladdning av upphovsrättsskyddad film?

S: Nej, inte längre. Jag var det förut men de stängde ner sidan efter fallet med piratebay.

F: Känner du till någon alternativ tjänst för att titta på film lagligt via internet?

S: Ja, jag har provat voddler men det var så sjukt dåligt, dåligt utbud av gratisfilmer framför allt.

F: Har du diskuterat med kompisar kring illegal nedladdning av film?

S: Nja, i sådana fall att man ska ladda ner och uppmuntrat andra till att göra det.

F: Har ingen kompis avrått dig från att ladda ner?

S: Nej, alla vet att det är okej och det är så lätt att ta del av vad andra har tipsat en om genom att ladda ner film illegalt.

F: Varför tror du att alla tycker att det är okej att ladda ner film då trots att det är olagligt?

S: Alla vet att det är okej att ladda ner. Man kan skaffa sig upplevelser och lära sig saker gratis.

F: Varför tror du att det har blivit som en norm för dig och många andra att det är okej att illegalt ladda ner upphovsrättsskyddad film?

S: Dels för att det tidigare inte var olagligt sen har man bara fortsatt.

F: Kan det ses som en självklarhet eller nästan ett beroende?

S: Vanan tror jag kvarstår från när det inte var olagligt.

F: Om du skulle bli dömd för illegal nedladdning och tvingas betala böter, skulle du då tycka att det var okej och rättvist?

S: Nja, alla laddar ju ner. Om en döms bör alla dömmas, i sådana fall skulle jag vara beredd att betala. Inte annars.

9.1.3 Person nr 2:

Kön: Man

Ålder: 21

Årskurs: 3

Svarat på enkäten? Nej

F: Har du laddat ner upphovsrättskyddad film?

S: Ja

F: Hur ofta brukar du göra det?

S: I snitt kanske en gång i månaden, periodvis mer. Jag brukar ladda ner många åt gången och sen vänta ett tag.

F: Hur snabb internetuppkoppling har du hemma?

S: 100mbit/s

F: Vet du om att det i Sverige är olagligt att ladda ner upphovsrättskyddad film utan upphovsmannens tillstånd?

S: Ja det vet jag

F: Bryr du dig om att det är olagligt?

S: Jag tänker på det ibland men det är så enkelt att göra. Man känner sig inte hotad av att åka fast, om man fick den känslan skulle jag inte göra det tror jag.

F: När, i vilka sammanhang brukar du ladda ner film?

S: Jag har en kompis som brukar ladda ner mycket film så vi brukar se film hemma hos honom några stycken ibland. Annars så kollar jag mycket själv som avslappning

F: Finns det fler anledningar till att du laddar ner film illegalt?

S: Ja, det är bekvämt – man behöver inte gå någonstans och man kan få tag i gamla filmer som inte längre går på bio eller som inte går att hyra ens längre.

F: Skulle dina vanor kring nedladdning av film förändras om det inte var olagligt

S: Nej det tror jag inte, jag skulle nog inte bry mig

F: Har du blivit avrådd av någon att ladda ner film illegalt?

S: Ja, när jag var yngre, ungefär 11 år. Antagligen för att det var enklare att bli lurad när man var liten.

F: Varför tror du att så många inklusive du själv tycker att det är så pass okej att ladda ner film på ett olagligt sätt?

S: Jag tror att det har att göra med att flera generationer har lärt sig göra det och provat på. Jag tror fler äldre börjar tycka det är okej när de väl lär sig och ser hur lätt det är och då säger de inte till längre.

F: Skulle din inställning till nedladdning ändras om man inte var anonym på internet så att alla kunde se vad du hade laddat ner på respektive tracker?

S: Ja, det skulle göra stor skillnad. Man vill vara osynlig när man gör det. Om det skulle visa sig att fler blev fällda för nedladdning skulle det avskräcka men jag tror att det i så fall alltid skulle finnas en väg att vara anonym eller program som ”gör en osynlig på nätet”.

F: Skulle dina vanor kring nedladdning förändras om det inte fanns något gratis sätt att få tag i film. Om det t.ex. skulle kosta 20 kr per nedladdad film?

S: Ja det tror jag, i alla fall i dagsläget men om jag hade en stadig inkomst och bra kapital skulle jag kunna tänka mig att betala för det.

F: Känner du till eller har du provat någon alternativ tjänst för att se film på internet?

S: Ja, jag har provat voddler men jag tyckte att det hade så dåligt gränssnitt. Det krävs nog bättre struktur och göra tjänsten bekvämare för att det ska funka bra.

F: Laddar du medvetet upp film till andra användare?

S: Jag gjorde det förut men inte längre. Jag blev lite rädd när IPRED-lagen kom. Jag känner ingen skyldighet heller att dela med mig av det jag laddar ner.

F: Är du medlem på någon nedladdningssida som tillhandahåller illegal nedladdning av upphovsrättsskyddad film?

S: Nej, men jag har tänkt och funderat på det. Jag tror sådana tjänster skulle kunna funka ungefär som spotify.

F: Har du diskuterat illegal nedladdning av film med dina kompisar?

S: Ja men inte så mycket längre. Mer när torrenttekniken inte fanns. Nu är det en självklarhet att alla laddar ner. Man blir snarare uppmuntrad av kompisar att ladda ner och får tips på bra filmer.

F: Om du skulle bli fälld för fildelning och bli tvungen att betala böter, skulle du tycka att det var rättvist?

S: Nja, Jag skulle vilja ha tydligare gränser för vad som är olagligt men självklart skulle jag förstå det eftersom jag gjort något olagligt. Jag tror dock inte att det skulle få mig att sluta ladda ner film.

F: Hur kommer det sig att du och många av dina kompisar tycker att det är okej att ladda ner film illegalt?

S: I media ser man ju att filmskapare och skådisar tjänar hur mycket pengar som helst. Det verkar inte störa branchen.

9.1.4 Person nr 3:

Kön: Man

Ålder: 23

Årskurs: 3

Svarat på enkäten? Ja

F: Har du laddat ner upphovsrättsskyddad film utan upphovsrättsmanens tillstånd?

S: Ja

F: Hur ofta brukar du göra det?

S: Ca: 3-6 filmer om året.

F: Hur snabbt internet har du hemma?

S: 30mbit/s ned

F: Vet du om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättsskyddad film utan upphovsmannens tillstånd?

S: Ja det vet jag men jag kan inte detaljerna i lagstiftningen och vet inte exakt var gränserna går.

F: Bryr du dig om att det är olagligt?

S: Ja, jag tänker på det ibland och vet att det är det men följer inte alltid det.

F: Skulle dina vanor kring nedladdning förändras om det inte var olagligt?

S: Jag skulle nog ladda ner ungefär lika mycket film eller något mer i sådana fall.

F: Vid vilka tillfällen brukar du ladda ner film illegalt?

S: Oftast när jag är själv och inte har någonting annat att göra eller har tråkigt. Ibland händer det att man tittar på film några stycken hemma hos en kompis men då är det någon annan som har laddat ner filmen än jag.

F: Har du någon gång blivit avrådd att inte ladda ner upphovsrättsskyddad film?

S: Nej det har jag inte.

F: Har du diskuterat illegal nedladdning av film med kompisar någon gång?

S: Ja det har jag. Jag förstår att det är olagligt och varför det är det men jag och de flesta av mina kompisar följer inte det.

F: Skulle dina vanor och din inställning till nedladdning förändras om det inte gick att vara anonym på internet, om alla öppet kunde se exakt vilka upphovsrättsskyddade filmer du hade laddat ner från respektive torrentsida?

S: Ja, jag skulle absolut inte ladda ner om det skulle stå öppet för vem som helst.

F: Skulle dina vanor angående nedladdning förändras om du var tvungen att betala t.ex. 20 kr för varje nedladdad film och om det inte fanns några gratis illegala sätt att få tag på film?

S: Jag skulle kanske vara beredd att betala men nog inte ladda ner lika mycket.

F: Känner du till eller har testat några alternativa tjänster till att se film via internet?

S: Ja, jag har provat både Voddler och CdOn.

F: Hur tycker du att det har fungerat då?

S: Båda tycker jag funkar helt okej men det känns oroligt att det ska bli något teknisk strul så att man inte kan eller får se filmen som man har betalat för. Fördelen är också att man slipper reklam när man själv laddar ner film. Det känns friare.

F: Laddar du medvetet upp film till andra nedladdare?

S: Ja, lite grann men tar bort torrentfilen nästa gång jag startar programmet.

F: Varför tror du att det för dig med många andra har blivit som en norm att det är okej att ladda ner film?

S: Dels för att det tidigare inte var olagligt och sen dess har blivit en fortsatt vana. Det är också ett praktiskt tillvägagångssätt, enkelt, går fort och är gratis.

F: Om du skulle bli fälld för fildelning eller nedladdning av film och tvingas böta, skulle du då tycka att det var okej och rättvist?

S: Ja, jag skulle få skylla mig själv men jag tycker att de som gör det i större utsträckning skulle bli fälda först i sådana fall. Jag har inte så mycket pengar och för mig finns det i många fall inget annat sätt att få tag på det jag vill se.

F: Är du medlem på någon nedladdningshemsida som tillhandahåller illegal nedladdning av film?

S: Nej men jag brukar låna en kompis konto till en sida. Det känns lite bättre att inte vara medlem själv även om det nog går att spåra just vilken IP-adress man har laddat ner ifrån.

9.2 Enkät

Nedladdning av film

Jag studerar medieteknik på KTH och genomför nu min kandidatuppsats (KEXJOB). I sammand med detta genomför jag en undersökning som handlar om medieteknikers vanor och inställning till illegal nedladdning av upphovsrättskyddad film. Jag skulle uppskatta om du vill vara med i undersökningen genom att svara på nedanstående frågor. Enkäten är anonym och tar cirka 5 minuter att fylla i.

Har du frågor? arnkvist@kth.se

Tack på förhand!
Joel Arnkvist, Medieteknik - KTH

* Required

Kön *

- Kvinna
 Man

Ålder *

- <18
 18-20
 21-23
 24-26
 27-29
 29>

Årskurs jag anser mig följa *

- 1
 2
 3
 4
 5

Har du något fildelningsprogram installerat på din dator? *

ex: µTorrent, Azureus, LimeV/fire, DC++ etc.

- Ja
 Nej
 Vet ej

Har du laddat ner upphovsrättskyddad film? *

- Ja
 Nej
 Vet ej

Om du svarat ja på förra frågan; hur ofta laddar du ned upphovsrättskyddad film?

- Varje dag
 Någon gång i veckan
 Någon gång i månaden
 Någon gång per år

Hur snabb internetuppkoppling har du hemma? *

ned-hastighet

- > 1mbit/s
 1-5 mbit/s
 6-10 mbit/s
 11-30 mbit/s
 30 mbit/s >
 vet ej

Visste du att det i Sverige är olagligt att ladda ner upphovsrättskyddad film? *

- Ja
 Nej

Bryr du dig om att det är olagligt att ladda ner upphovsrättskyddad film? *

- Ja
 Nej
 Vet ej

Tycker du att det är okej att ladda ner upphovsrättsskyddad film?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Skulle du ladda ner ännu mer om det inte var olagligt?

- Ja
- Nej
- Kanske
- Vet ej

Skulle dina vanor angående nedladdning av film ändras om tex. ditt namn och din ip-adress visades på nedladdningshemsidor under de filer du har laddat ner? *

- Ja, jag skulle inte ladda ner alls
- Ja, jag skulle ladda ner mindre
- Oförändrat
- Ja, jag skulle ladda ner mer

Skulle du ladda ner lika mycket om det kostade tex. 20 kr för varje nedladdad film?

- Ja, lika mycket
- Ännu mer
- Nej, mindre

Laddar du medvetet upp upphovsrättsskyddad film? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Är du medlem på någon nedladdnings-tracker som tillhandahåller upphovsrättsskyddad film? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Har någon du känner någonsin avrätt dig från att ladda ner upphovsrättsskyddat material? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Har du någonsin avrätt någon du känner från att ladda ner upphovsrättsskyddat material? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Har du någonsin stulit eller snattat något?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Skulle du kunna tänka dig att stjäla en dvd- eller bluray-film från en fysisk butik? *

- Ja
- Nej
- Vet ej

Känner du till några lagliga alternativ till nedladdning eller streaming av upphovsrättsskyddat material på nätet? *

- Ja
- Nej

Powered by [Google Docs](#)

[Report Abuse](#) · [Terms of Service](#) · [Additional Terms](#)

